YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)
11 päivänä lokakuuta 2001 *

Asiassa C-110/00,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään N. Yerrell ja C. Ladenburger, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Itävallan tasavalta, asiamiehenään C. Pesendorfer, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Itävallan tasavalta ei ole noudattanut työntekijöiden suojelemisesta vaaroilta, jotka liittyvät biologisille tekijöille altistumiseen työssä, annetun neuvoston direktiivin 90/679/ETY (seitsemäs direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi) mukauttamisesta tekniseen kehitykseen 7 päivänä lokakuuta 1997 annetun komission direktiivin 97/59/EY (EYVL L 282, s. 33) 2 artiklan 1 koh-

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

dan mukaisia jäsenyysvelvoitteitaan, koska se ei ole antanut kyseisen direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä ja/tai ilmoittanut niistä komissiolle,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja S. von Bahr sekä tuomarit D. A. O. Edward ja A. La Pergola (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: L. A. Geelhoed,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 3.5.2001 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY 226 artiklan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 23.3.2000 ja jossa yhteisöjen tuo-

mioistuinta vaaditaan toteamaan, että Itävallan tasavalta ei ole noudattanut työntekijöiden suojelemisesta vaaroilta, jotka liittyvät biologisille tekijöille altistumiseen työssä, annetun neuvoston direktiivin 90/679/ETY (seitsemäs direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi) mukauttamisesta tekniseen kehitykseen 7 päivänä lokakuuta 1997 annetun komission direktiivin 97/59/EY (EYVL L 282, s. 33; jäljempänä direktiivi) 2 artiklan 1 kohdan mukaisia jäsenyysvelvoitteitaan, koska se ei ole antanut kyseisen direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä ja/tai ilmoittanut niistä komissiolle.

2 Direktiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden oli saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 31.3.1998 ja ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

3 Koska komissio ei ollut saanut Itävallan hallitukselta mitään ilmoitusta toimenpiteistä direktiivin täytäntöönpanemiseksi, se kehotti 16.7.1998 päivätyllä kirjeellä Itävallan tasavaltaa esittämään huomautuksensa asiasta kahden kuukauden määräajassa.

4 Itävallan viranomaiset ilmoittivat komissiolle 15.9., 22.9. ja 11.11.1998 sekä 8.4.1999 päivätyillä kirjeillä, että osa direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavista toimenpiteistä, eli erityisesti Verordnung der Bundesministerin für Arbeit, Gesundheit und Soziales über den Schutz der Arbeitnehmer/innen gegen Gefährdung durch biologische Arbeitsstoffe (liittovaltion työ-, terveys- ja sosiaaliministeriön asetus työntekijöiden suojelemista vaaroilta, jotka liittyvät biologisille tekijöille altistumiseen; BGBl. II, 1998, nro 237) oli annettu työntekijöiden suojelemisesta annetun lain nojalla, ja että maatalousalalla oli annettu direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat olennaiset liittovaltion säännökset, mutta että niiden soveltamisesta osavaltiossa annettavat lait olivat vielä valmisteilla.

5 Itävallan viranomaiset totesivat direktiivin täytäntöönpanemiseksi virkamiesten osalta annettavista toimenpiteistä, että vaikka oli ollut tarkoitus antaa liittovaltion virkamiesten suojelemisesta annettuun lakiin perustuva asetus, osavaltioilla on tällä alalla laaja toimivalta ja ainoastaan osa niistä oli toteuttanut direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat toimenpiteet, joihin kuuluu erityisesti Verordnung der Wiener Landesregierung über den Schutz der Bediensteten der Dienststellen der Gemeinde Wien gegen Gefährdung durch biologische Arbeitsstoffe (Wienin osavaltion hallituksen asetus Wienin kunnan viranomaisten suojelemisesta vaaroilta, jotka liittyvät biologisille tekijöille altistumiseen, LGBl. 1999, nro 6).

6 Koska komissio ei ollut tyytyväinen Itävallan virkamiesten edellä mainittuun viralliseen huomaukseen antamiin vastauksiin, se osoitti Itävallan tasavallalle 8.9.1999 perustellun lausunnon, jossa se kehotti sitä toteuttamaan direktiivin noudattamisen edellyttämät velvoitteensa kahden kuukauden määräajassa lausunnon tiedoksiantamisesta.

7 Itävallan hallitus ilmoitti komissiolle 10.11.1999 päivätyllä kirjeellä, että Verordnung der Bundesregierung über den Schutz der Bundesbediensteten gegen Gefährdung durch biologische Arbeitsstoffe (liittovaltion hallituksen asetus liittovaltion viranomaisten suojelemisesta vaaroilta, jotka liittyvät biologisille tekijöille altistumiseen, BGBl. II, 1998, nro 415) oli tullut voimaan. Tässä kirjeessä todettiin kuitenkin, että direktiivin täytäntöönpanemiseksi osavaltioiden tasolla tarvittavien lakien tai asetusten antamista koskevia menettelyjä ei ollut vielä saatettu loppuun.

8 Koska direktiivin täytäntöönpanemista osaksi Itävallan oikeutta ei ollut täysin toteutettu perustellussa lausunnossa asetetun kahden kuukauden määräajan päätyttyä, komissio nosti nyt esillä olevan kanteen.

9 Komissio toteaa kanteessaan, että kaikkia kyseisen direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavia toimenpiteitä ei ole vielä toteutettu kaikilla aloilla eikä kaikilla toimivallan tasoilla tai että ainakaan se ei ole saanut mitään tätä koskevaa ilmoitusta Itävallan hallitukselta.

10 Itävallan hallitus ei kiistä sitä, että se ei ole antanut perustellussa lausunnossa asetetussa määräajassa direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä eikä ilmoittanut niistä komissiolle. Se tyytyy toteamaan, että liittovaltion perustuslaissa vahvistetun toimivallanjaon vuoksi liittovaltion ja osavaltioiden välistä toimivaltaa direktiivin täytäntöönpanoa koskevien säännösten antamiseksi eri toiminta-aloilla on erityisen merkittävällä tavalla hajautettu.

11 Lisäksi Itävallan hallitus toteaa vastineessaan, että tiettyjen lainsäädäntömuutosten seurauksena direktiivi on täysin täytäntöönpantu liittovaltion tasolla. Se toteaa myös, että osavaltiotasolla on annettu useita täytäntöönpanoa koskevia asetuksia.

12 Tämän osalta on todettava, että jäsenvaltio ei yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan voi sisäisen oikeusjärjestyksensä oikeussääntöihin, toimintatapoihin tai tilaan, eikä myöskään liittovaltion järjestämiseen liittyviin seikkoihin vetoamalla perustella sitä, miksi se ei ole noudattanut direktiivissä säädettyjä velvoitteita ja määräaikoja (ks. erityisesti asia C-298/95, komissio v. Saksa, tuomio 12.12.1996, Kok. 1996, s. I-6747, 18 kohta ja asia C-236/99, komissio v. Belgia, tuomio 6.7.2000, Kok. 2000, s. I-5657, 23 kohta).

13 Lisäksi yhteisöjen tuomioistuin on toistanut, että arvioitaessa sitä, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteensa, otetaan huomioon jäsenvaltion tilanne sellaisena kuin se on perustellussa lausunnossa asetetun määräajan

päättyessä, eikä yhteisöjen tuomioistuin voi ottaa huomioon tämän jälkeen tapahtuneita muutoksia (ks. erityisesti asia C-435/99, komissio v. Portugali, tuomio 12.12.2000, Kok. 2000, s. I-11179, 16 ja 18 kohta ja asia C-266/99, komissio v. Ranska, tuomio 8.3.2001, Kok. 2001, s. I-1981, 38 kohta).

14 Asiakirja-aineistosta käy ilmi, että Itävallan tasavalta myöntää, ettei se ole toteuttanut perustellussa lausunnossa asetetussa määräajassa toimenpiteitä direktiivin saattamiseksi täysin osaksi kansallista oikeutta. Edellisessä kohdassa viitatun oikeuskäytännön mukaan toimenpiteillä, jotka kyseinen jäsenvaltio ilmoittaa toteuttaneensa tämän määräajan jälkeen, ei ole merkitystä esillä olevan asian kannalta, vaikka niillä täytäntöönpantaisiinkin direktiivi asianmukaisesti.

15 Näiden seikkojen perusteella on katsottava, että komission nostama kanne on perusteltu.

16 Näin ollen on todettava, että Itävallan tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaisia jäsenyysvelvoitteitaan, koska se ei ole antanut säädetyssä määräajassa kyseisen direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä.

Oikeudenkäyntikulut

17 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Komissio on vaatinut Itävallan tasavallan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Koska Itävallan tasavalta on hävinnyt vaatimuksensa, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Itävallan tasavalta ei ole noudattanut työntekijöiden suojelemisesta vaaroilta, jotka liittyvät biologisille tekijöille altistumiseen työssä, annetun neuvoston direktiivin 90/679/ETY (seitsemäs direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi) mukauttamisesta tekniseen kehitykseen 7 päivänä lokakuuta 1997 annetun komission direktiivin 97/59/EY 2 artiklan 1 kohdan mukaisia jäsenyysvelvoitteitaan, koska se ei ole antanut säädetyssä määräajassa kyseisen direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä.**

2) **Itävallan tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

von Bahr Edward La Pergola

Julistettiin Luxemburgissa 11 päivänä lokakuuta 2001.

R. Grass

kirjaaja

S. von Bahr

neljännen jaoston puheenjohtaja